

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Til hr. Gert Petersens spørgsmål kan jeg svare klart nej, al den stund der efter min mening ikke er skabt noget som helst præcedens. Det har man ikke haft mulighed for. Hr. Gert Petersen vil vide fra oversigten over, hvad der er gjort, at det er et så forvirret billede, at et egentligt præcedens ikke kan trækkes ud.

Årsagerne til udskiftningen har jeg gjort rede for; det er ønsket om bredde, det er ønsket om at få flere universiteter repræsenteret. Den holdningskontrol, som i virkeligheden ligger i hr. Steen Folkes spørgsmål, er mig fjern – i modsætning til hvor nær den jo ligger på hr. Steen Folke og hans parti – men jeg ved da, at der er flere af dem, der er kommet ind i formandskabet nu, som formentlig vil betakke sig meget for at blive betegnet som mit lydige redskab, det være sig i politisk eller sikkerhedspolitisk henseende.

I øvrigt vil jeg sige til hr. Steen Folkes bemærkninger: jeg gør mig ikke håb om at bilde hr. Steen Folke noget ind. Jeg gør mig ikke engang håb om at kunne forklare ham noget stille og roligt.

Gert Petersen (SF):

Jeg takker i og for sig for svaret, men jeg undrer mig over og er en lille smule foruroligt over, at udenrigsministeren siger, der ikke ligger noget præcedens. Formandskabet har fordelt 1,7 mill. kr. i det forløbne år. Det er dog en slags præcedens, den måde, hvorpå disse penge er fordelt.

Formanden:

Det var vist et indirekte spørgsmål, der lå i det.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Efter min mening foreligger der absolut intet præcedens. Det ville også være højest usædvanligt i det tilfælde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 289

2) Til statsministeren af:

Birkholm (VS):

»Kan statsministeren bekræfte, at folketingets vedtagelse den 1. december 1983 af den

af Niels Helveg Petersen foreslåede dagsorden statsretligt indebærer en accept af folketingets og udenrigsnævnets begrænsede magt over regeringens udenrigspolitik, altså en accept af udtalelserne om, at »regeringen har statsretten på sin side«, når den trods folketingsflertallet i udenrigsanliggender?»

Skriftlig begrundelse

Den redegørelse, som statsministeren gav folketinget i forbindelse med forespørgselsdebatten om udenrigsministerens udtalelser, indeholdt som bekendt ikke den af socialdemokratiet og det radikale venstre begærede afstandtagen fra udenrigsministerens udtalelser. Til gengæld understregede statsministeren bl.a., »at folketinget ikke med retligt bindende virkning ved en folketingsbeslutning eller på anden måde, f.eks. ved lov, kan pålægge regeringen at foretage bestemte udenrigspolitiske skridt. Det vil igen sige, at den ordning, vores grundlov giver os at arbejde med, går ud på, at det er udenrigsministeren og regeringen, der bærer det selvstændige ansvar . . . for de dispositioner, der træffes i mellemfolkelige anliggender. Regeringens forhold til rådgivning fra det udenrigspolitiske nævn må ses på denne baggrund.«

Statsministeren sammenfattede sin udlægning af de statsretlige problemer således: »Retligt og forfatningsjuridisk er danske regeringer ikke forpligtet til at følge folketingsbeslutninger om udenrigspolitiske sager.«

Statsministeren tilføjede – som han måtte gøre det – at folketinget jo så til gengæld kan skride ind med politiske sanktioner, dvs. tvinge regeringen til at gå af. I dette tilfælde valgte flertallet imidlertid – på foranledning af Niels Helveg Petersen – at ophøje statsministerens statsretlige udlægninger til folketingsvedtagelse. Derfor spørgsmålet.

Birkholm (VS):

Af hensyn til de medlemmer i salen, som ikke har den skriftlige begrundelse, vil jeg lige repetere, at statsministerens erklæring den 1. december 1983 bl.a. indeholdt følgende udtalelse:

». . . at folketinget ikke med retligt bindende virkning ved en folketingsbeslutning eller på anden måde, f.eks. ved lov, kan pålægge regeringen at foretage bestemte udenrigspolitiske skridt. Det vil igen sige, at den ordning,